

SUP ajankohtaiset - artiklakohtainen tarkastelu

Jätealan yhteistyöryhmä 3.6.2021

Katariina Haavanlammi, lainsäädäntöneuvos, YM/YSO

Yleistä kansallisen täytäntöönpanon tilanteesta

- SUP tuotekiellot ja SUP merkintävaatimukset pyritään saamaan voimaan direktiivin edellyttämässä aikataulussa eli 3.7.2021 – ko. vaatimusten täytäntöönpanoon liittyvä VNA luonnos on lausunnoilla 10.6.2021 saakka
- Tukes jo alkanut kevään 2021 aikana valmistautumaan tuotekieltojen ja merkintävaatimusten valvontaan neuvonnan muodossa – virallinen valvontatoimivaltuus alkaa, kun HE 40/2021 vp mukaiset jätelain muutokset saadaan tältä osin voimaan
- Muiden SUP vaatimusten täytäntöönpanosta valmisteilla erillinen HE, jonka osalta tähdätään siihen, että luonnos lähtisi lausunnoille lokakuun puolivälissä
- Jätelain (ja ehkä myös MYSL:n) muutoksen lisäksi tarvitaan paljon uutta asetustason sääntelyä
 - VNA eräistä muovituotteista - kokonaan uusi
 - Pakkausjäteasetuksen muutos
 - VNA tuoteryhmäkohtaisista korvauksista (?) - kokonaan uusi

Muovin ja kertakäyttöisten muovituotteiden määrittely (3 ja 12 artiklat)

- Komission suuntaviivat vihdoinkin julkaistu 31.5.2021 (tästä jo tiedotettu laajasti)
- Muutamia nostoja:
 - Jos tuotteessa on rasvan- tai kosteudenestoon tarkoitettu muovipinnoite tai – kalvo, niin on soveltamisalassa – ei ole merkitystä sillä, kuinka paljon muovia tuotteessa tällöin on (kyse on tuotteen päärakenneosasta)
 - Viskoosi, lyocell ja selluloosakalvo (*cellulosic film*) eivät ole soveltamisalassa (ovat luonnonpolymeerejä, joita ei ole kemiallisesti muunnettu) – poliittinen linjaus!
 - PHA on soveltamisalassa (ei ole luonnonpolymeeri)
 - Onko kyse SUP elintarvikepakkauksesta (= yhden annoskoon syömävalmiin ruuan elintarvikepakkauks)? Voidaan käyttää analogiaa ja hyödyntää SUP- juomapakkauksille asetettua max 3 litran rajaa
 - Onko kyse uudelleen käytettävästä tuotteesta? Voidaan käyttää analogiaa ja hyödyntää uudelleenkäytettäville pakkauksille pakkausjätedirektiivissä säädettyä määritelmää ja ko. kriteereitä
- Pohdinnassa viranomaisyhteistyön toteuttaminen tarvittavissa tulkinnoissa ja linjauksissa
 - Tukes, PIReily, Tulli, Fimea (YM?)

Kansalliset kulutuksen vähentämistoimet (4 artikla)

- Neuvottelut muovitiekarttaan perustuvan green deal -sopimuksen laatimisesta edelleen käynnissä
 - neuvotteluosapuolten sisäiset hyväksyntäprosessit kesken – osa tekee päätöksiä kesäkuussa
- Mahdollisuus edetä myös lainsäädännön kautta

Tuotesuunnitteluvaatimukset (6 artikla)

- Ko. vaatimukset säädettäisiin JL:n nojalla pakkausjäteasetuksessa
- Ns. ”korkit kiinni” - vaatimus säädettäisiin juomapakkauskohtaisena vaatimuksena
 - Vaatimukseen liittyvä tekninen standardi on valmisteilla ja sen valmistelun yhteydessä on tehty testejä, joiden mukaan nykyiset palautuslinjastot toimisivat myös pulloilla, joiden korkit täyttäisivät kiinni pysymisen vaatimuksen. Vaikutukset tuotantolinjoihin ja kuljetuskennostoihin on vielä epäselvää ja niiden osalta vaikutuksia tulee täytäntöönpanon valmistelun ja tuotekehittelyn edetessä arvioida erikseen.
- Kierrätetyn muovin osuutta muovipulloissa koskevan vaatimuksen (asteittain tiukkeneva) osalta suunnitteilla, että se säädettäisiin kaikkia tuottajia yhteisesti koskevana vaatimuksena
 - Kysytty useaan kertaan toimijoiden näkemyksiä - ei ole saatu konkreettisia ratkaisuehdotuksia

Erilliskeräysvaatimukset (9 artikla)

- Ko. vaatimukset (asteittain tiukkenevat) säädettäisiin JL:n nojalla pakkausjäteasetuksessa kaikkia tuottajia yhteisesti koskevana vaatimuksena (pantilliset ja ei-pantilliset yhteensä)
- Pantillisista pulloista on olemassa paljon tilastotietoja, mutta ei-pantillisten pullojen osalta tilastotiedot puutteellisia tällä hetkellä

SUP-kalastusvälineitä koskeva tuottajavastuu (8 artikla)

- Muovia sisältävän kalastusvälineet säädetään JL 46 §:n mukaisen erilliskeräystä edellyttävän tuottajavastuun piiriin
- Kalastusvälinejätteen erilliskeräystä varten tarvittavan keräysverkoston kattavuus ja kansallisen vähimmäiskeräysasteen asettamien (ei tietopohjaa) on edelleen poliittisessa keskustelussa

Julkisiin keräysjärjestelmiin ja siivoukseen liittyvä eräiden SUP-tuottajien kustannusvastuu (8 artikla)

- Kyse ei ole jätelain 46 §:n mukaisesta erilliskeräystä edellyttävästä tuottajavastuusta → tarvitaan täysin uusia tuottajavastuupykäliä JL:iin
- Kustannusvastuu sidottaisiin sellaisiin jätehuolto- ja siivoustoimiin, joita kunnat toteuttavat yleisesti käytössä olevilla alueilla sekä katujen kunnossapitolain (669/1978) että jätelain tiettyjen säännösten (JL 76 ja 74 §) nojalla
 - Esim. kuntien uimarannat ja virkistysalueet kaavoitetuilla ja kaavoittamattomilla alueilla, kaavoitetuilla alueilla sijaitsevat katualueet sekä torit, puistot ja leikkikentät
 - Käytännössä kyse olisi ko. alueilla sijaitseviin roskiksiin kerätyistä SUP- jätteistä (ml. keräysinfra) ja maasta siivotuista SUP- roskista
 - Tarkoitus on, että esim. ns. laittomat kaatopaikat jäisivät kustannusvastuun ulkopuolelle
- Tuottajat maksaisivat kunnille vuosittain ns. tuoteryhmäkohtaiset korvaukset kustannusvastuun toteuttamiseksi-tuoteryhmäkohtaisten korvausten suuruus säädettäisiin VNA:lla ja korvaukset ”lukittaisiin” tietyksi määräajaksi, esim. 3-5 vuotta, jonka jälkeen päivitys (vaatii uudet selvitykset)
- Haaste 1: kustannusvastuun suuruuden arvioimiseen/määrittelyyn liittyviä tietoja ei nykytilanteessa ole olemassa – tietopohjaa joudutaan kokoamaan erillishankkeilla ja – kyselyillä (ns. jätekoostumus selvitys jo alkanut Kuntaliiton vetämänä)
- Haaste 2: kustannusvastuu rajautuu direktiivin mukaan kuntien kustannustehokkaasti toteuttamiin toimiin – onko olemassa ”mallikuntia”, joista kerättyjä kustannustietoja voitaisiin hyödyntää tuoteryhmäkohtaisten korvausten suuruuden määrittelyssä?

SUP-tuottajien kustannusvastuu valistuksesta (8 ja 10 artiklat)

- Toteutetaan nykyisen JL sääntelyn mukaisella tavalla eli säädetään JL 51 §:n mukaisen tuottajien tiedottamisvelvollisuuden kautta
- Tuottajat siis itse järjestävät valistuksen ja vastaavat (vain) itse järjestämänsä valistuksen kustannuksista

SUP-tuottajien kustannusvastuu raportoinnista (8 ja 13 artiklat)

- Toteutetaan nykyisen JL sääntelyn mukaisella tavalla eli säädetään JL 54 §:n mukaisen tuottajien seurantatietojen keräämis- ja toimittamisvelvollisuuden kautta
- Tuottajat siis itse järjestävät tiedonkeruun ja vastaavat järjestämänsä tiedonkeruun kustannuksista, PIREly kokoaa tiedot ja hoitaa EU- raportoinnin
- SUPD tarkoittaa uusien seurantatietojen keräämistä ja raportointia, esimerkiksi:
 - SUP- pakkausten ja SUP- juomamukien markkinoille saatetut vuosittaiset määrät
 - Pakkauksista kerätään tuottajavastuujärjestelmän kautta nykyisin paljon tietoja → muutettava tiedonkeruuta, jotta saadaan vaaditut SUPD tiedot kerättyä
 - tiedot julkisiin keräysjärjestelmiin kerättyjen ja maasta siivottujen tupakantumppien vuosittaisesta määrästä
 - Mikään taho Suomessa ei kerätä nykyisin tietoja → luotava tiedonkeruumenetelmä

Pakkausten tuottajan määrittelyyn liittyvät muutokset

- Poistettaisiin pakkausten tuottajavastuusta 1 miljoonan euron liikevaihdon soveltamisraja (jätedirektiivin vaatimuksista johdettavissa)
 - Nykyisellä tuottajan määritelmällä tarkoittaisi jopa 50 000 uutta tuottajavastuuvollista
 - jotta tuottajien määrää saataisiin rajattua ja jotta samalla saataisiin (tyhjänä myytävät) SUP juomamukit direktiivin edellyttämällä tavalla erilliskeräystä edellyttävän jätelain 46 §:n mukaisen tuottajavastuun piiriin, on
- **pohdinnassa tuottajan määritelmän muuttaminen ns. palvelupakkausten osalta**
 - Edellyttäisi palvelupakkausten määrittelyä
 - Pyydetty toimijoiden näkemyksiä: ei varauksetonta kannatusta asialle
 - Tuottajan määritelmän muuttaminen kaikkien pakkausten osalta (tätä eräät toimijat toivoneet jo pidemmän aikaa) olisi liian suuri muutos näin pian jätelain uudistuksessa pakkausten tuottajiin ehdotettujen isojen muutosten jälkeen
- Asia vaatii jatkopohdintaa YM:ssä

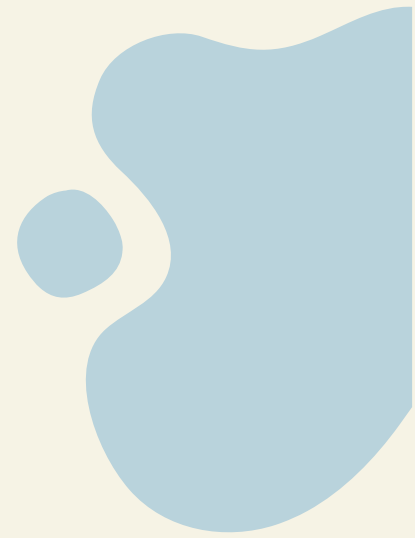

Lisätietoja

[Komission suuntaviivat](#)

[YM SUP-nettisivut](#)

[Tukes SUP-nettisivut](#)

**Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment**

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

